

Notes metodològiques per al professorat

A continuació s'exposen breument algunes consideracions teòriques que serveixin de suport conceptual sobre les violències envers les dones, així com referències complementàries sobre el tema.

Conceptes claus de la presentació

Pàgines 1 i 2 Presentació

Es tracta únicament de situar l'alumnat en el tema que s'abordarà des d'un punt de vista conceptual i de trencament d'algunes creences errònies socialment acceptades (la violència no es dóna en una única classe social, etc.).

Pàgina 3 Presentació

Explicació de “Violència estructural o simbòlica”, relacionat amb l'explicació del que són les “relacions de subordinació”.

La violència estructural o simbòlica és l'expressió més estructural del patriarcat, fenomen històric i cultural que comporta un **sistema de valors basat en la tradició secular de dominació de les dones per part dels homes i que estableix mecanismes de poder consensuats** (econòmics, socials, culturals i militars) a través d'una ideologia que legitima i mitifica l'opressió (opressió no només amb relació a les dones, sinó també sobre altres éssers humans que no responen al model de masculinitat valorat socialment com a superior).

La violència estructural o simbòlica esdevé un maltractament soterrat i molts cops intangible (d'altres molt evident), i que consitueix la base i la legitimació per a la utilització d'altres formes més evidents de violència. La violència estructural o simbòlica, per les característiques que la defineixen i per la tolerància social que l'empara, té unes dimensions incalculables i, sovint, de difícil identificació.

Destacar **la violència econòmica** (una de les formes de violència estructural o simbòlica), de la qual són objecte les dones, principalment respecte d'aquelles que no desenvolupen un treball remunerat i que són, per tant, dependents de l'agressor.

Pàgina 4 Les formes de la violència

Definicions recollides a la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere:

- **Violència física:** relativa a qualsevol acte de força contra el cos de les dones, amb resultat o risc de produir lesió física o dany a la víctima.
- **Violència sexual:** referida a la imposició per la força de relacions o pràctiques sexuals que atemptin contra la seva llibertat sexual.
- **Violència psicològica:** comprensiva de qualsevol conducta que produeixi en la víctima desvalorització o sofriment, ja sigui mitjançant insults, amenaces, control, aïllament,

anul·lació, humiliacions o vexacions, limitació de la llibertat, exigència d'obediència o submissió. La violència psicològica, entesa en un sentit molt ampli, comprèn també les manifestacions de la violència contra les dones que, en algunes classificacions són objecte de conceptualització autònoma, com les anomenades "violència econòmica" –entesa com l'abús econòmic o la privació o discriminació intencionada i no justificada de recursos- o "espiritual", comprensiva d'aquelles conductes dirigides a obligar o acceptar un sistema de creences cultural o religiós determinat a destruir les creences de l'altre.

Pàgina 5

El cicle de la violència

Aquesta Pàgina pretén visibilitzar la importància de la identificació precoç de les situacions d'abús en les relacions de parella.

Quan aquests antecedents d'abús no s'identifiquen com a tals, pot iniciar-se el cicle de la violència.

El cicle s'inicia quan es produeix i s'identifica una situació de violència (física, psicològica i/o sexual) després de la qual sempre hi ha una fase de manipulació afectiva (perdó, excuses, penediment, promeses de canvi, etc). La segueix una fase de tensió i conflicte, que torna a desencadenar en una altre acte de violència.

És important remarcar que quan el cicle de la violència s'estableix, aquest **no s'atura mai per si sol**, sinó que **la intensitat és creixent**, podent arribar, fins i tot, a desaparèixer la fase de manipulació afectiva, donant-se un cicle permanent d'abús-tensió, abús-tensió.

Per això, per aquesta dificultat d'aturar el cicle, és molt important identificar les situacions d'abús que poden donar-se en les relacions de parella i que sempre configuren els antecedents de les futures relacions violentes.

Pàgines 6 a 9

Els inicis de la violència

Situacions que poden esdevenir un antecedent de relació violenta.

Algunes de les situacions descrites poden donar-se de forma aïllada i puntualment sense que es pressuposi que hi ha un antecedent de violència envers les dones, però cal incidir en el fet que, **tot i que algunes de les situacions detallades puguin semblar normals, poden ser perilloses si es repeteixen sovint, si cada vegada són més intenses o si s'accepten amb normalitat.**

Es tracta de situacions que configuren la base **per a l'establiment del cicle de la violència.**

Pàgines 10 a 12

Què pot ajudar-te... a pensar sobre l'amor

Desmitificar l'amor romàntic i trencar amb la idea que l'amor implica patiment. Estimar vol dir gaudir, compartir, respectar, acceptar...

Insistir, de nou, sobre la necessitat **d'identificar les situacions d'abús** i la **importància de parlar-ne** quan es detectin.

Es detallen diferents situacions que poden donar-se en el marc d'una relació de parella i les possibles formes de resolució:

- **Formes de resolució negatives:** sentir-se cohibida, tenir por, sentiments de culpa...

- **Formes de resolució positives:** sentir-se una mateixa, no tenir por, sentir-se recolzada...

Pàgina 13

Si t'identifiques amb alguna de les situacions abans esmentades...

Indicacions clares sobre què es pot fer davant una situació de violència: parlar-ne amb algú, recursos propis del centre o d'altres externs.

Pàgines 14 a 21

Dades estadístiques sobre el tema

Les dades estadístiques serveixen per evidenciar la realitat i donen força argumentativa al discurs teòric. Si es volen consultar les dades actualitzades, les trobareu al web de l'Institut Català de les Dones: <http://www.gencat.cat/icdona/estadis3.htm>

Pel que fa les dades estadístiques, cal tenir en compte que **l'ordre de protecció aglutina**, a partir d'una sola sol·licitud, els diferents instruments de protecció de la víctima que preveu l'ordenament jurídic, ja siguin penals, civils i de protecció i assistència social. Poden sol·licitar l'ordre de protecció les víctimes, les persones que tinguin relació de parentiu o afectivitat, així com les entitats o organismes assistencials públics o privats. La sol·licitud pot presentar-se davant l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal, les Oficines d'Atenció a la Víctima i el Delicte, els serveis socials o institucions assistencials públiques.

L'execució de l'ordre pot comportar l'establiment de mesures penals, mesures civils, mesures d'assistència i protecció social. **L'ordre d'allunyament és una d'aquestes mesures**, i pot ser cautelar o ferma (sentència definitiva).

Així, doncs, **la pàgina 16** informa sobre **les ordres de protecció resoltes i adoptades** (no es tenen en compte les sol·licitades i denegades).

En canvi, **la pàgina 17** informa sobre les **ordres d'allunyament adoptades com a mesura cautelar penal**, com a conseqüència d'una sol·licitud d'ordre de protecció: això implica que l'agressor no pot acostar-se a la víctima en la distància i pel temps que determini el jutjat.

Informació complementària

Podeu trobar més informació complementària i específica sobre el tema al Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones

http://www.gencat.cat/icdona/op3_a32.htm